

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrr.gov.ua

Від _____ № _____

Рішення № _____ від _____ 2016 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» здійснено розгляд проекту наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про Комісію з питань обліку та використання спецустаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету» (далі – проект наказу) та документи, що надані до нього листом Міністерства освіти України від 01.12.2016 року № 1/12-5761.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон)

встановлено:

проектом наказу пропонується затвердити Положення про Комісію з питань обліку та використання спецустаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету (далі – проект Положення).

Однак, проект регуляторного акта не може бути погоджений у запропонованій редакції та потребує доопрацювання з урахуванням наступних зауважень.

Відповідно до преамбули проекту наказу його розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 липня 1996 року № 830 «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт» та з метою здійснення належного обліку та ефективного використання спецустаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (далі –

Державна регуляторна служба України

ВІХ №7891/0/20-16 від 26.12.2016

Мироненко Жанна Леонідівна

НДДКР), дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету.

В пояснювальній записці до проекту наказу зазначається, що правовими підставами розроблення проекту наказу є постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 «Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України», а також надається перелік нормативно-правових актів, які діють у зазначеній сфері суспільних відносин.

Однак, жодний з нормативно-правових актів не передбачає утворення Комісії з питань обліку та використання спецустаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету (далі – Комісія з питань обліку).

Водночас, частиною другою статті 19 Конституції України зазначено, що орган державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені *Конституцією та законами України*.

Дана норма, що відповідно до частини третьої статті 8 Конституції України є нормою прямої дії, була імплементована в статтю 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», у якій зазначено, що організація, повноваження і порядок діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади визначаються *Конституцією України, цим та іншими законами України*.

Тобто, будь-які повноваження центрального органу виконавчої влади, а також способи їх реалізації мають бути визначені та закріплені на законодавчому рівні.

У пункті 3 проекту Положення зазначається, що комісія є постійно діючим консультативно-дорадчим органом МОН, який забезпечує колегіальний та оперативний розгляд питань, пов'язаних з використанням спецустаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання НДДКР, дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету, та готує відповідні пропозиції на розгляд *Комісії з майнових питань підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН*.

Відповідно до пункту 47 постанови Кабінету Міністрів України від 20 липня 1996 р. N 830 «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт» залишене у виконавця після завершення чи припинення НДДКР обладнання, дослідні зразки, макети та інші вироби, придбані чи виготовлені в процесі роботи, повинні бути проінвентаризовані та оприбутковані на баланс виконавця як безоплатне отримання майна. Знос предметів за період проведення НДДКР визначається комісією на підставі діючих норм зносу або експертним шляхом і відображається на відповідних

рахунках бухгалтерського обліку. Акт інвентаризації затверджується керівником організації.

Враховуючи вищевикладене, стає незрозумілим, з якою метою створюється Комісія з питань обліку, якщо, по-перше - Комісія з майнових питань підприємств, установ та організацій належить до сфери управління МОН; по-друге - залишене у виконавця після завершення чи припинення НДДКР обладнання, дослідні зразки, макети та інші вироби, придбані чи виготовлені в процесі роботи мають бути проінвентаризовані та стояти на балансі підприємства, установи чи організації, тобто Комісія з майнових питань вправі сама розпоряджатися даним майном.

Пунктом 3 проекту Положення розробник пропонує у разі, якщо придбане (створене, модернізоване) в рамках договору спецустаткування, створені дослідні зразки та науково-технічна продукція на підставі рішення Комісії з майнових питань передається *іншій* організації-виконавцю за наявності її листа-згоди.

У проекті Положення розробник не визначив, які саме організації-виконавці мають право отримувати спецустаткування, створені дослідні зразки та науково-технічну продукцію.

Зазначене порушує вимоги статті 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які не узгоджуються з діючими регуляторними актами, а також викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Також, наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту наказу не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, (далі – Методика).

Відповідно до пункту 13 Методики результати проведення аналізу впливу регуляторного акта (АРВ), викладаються письмово згідно з додатком І цієї Методики.

Так, у розділі І «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, зокрема:

- визначити причини її виникнення;
- оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб;
- визначити основні групи, на які вона справляє вплив;

- обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Разом з тим, в АРВ до проекту наказу розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських та адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не вирішують проблему та потребують вдосконалення. При визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише словесним описом проблеми. Не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, визначали її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери життя та діяльності, на які проблема має найбільший негативний вплив.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Задекларовані розробником цілі державного регулювання:

- не відповідають проблемі, визначеній у попередньому розділі АРВ,
- викладені не чітко і лаконічно та не є вимірюваними.

Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання, а тому зробити висновок, чи є цілі реально досяжними не вбачається можливим.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки обраний спосіб державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми та дозволить досягти поставлених цілей.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми, з яких обрати не менше двох альтернатив, стисло описати їх та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожній з них.

Однак, розробником не наведено жодного альтернативного способу досягнення цілей, чим порушено пункт 5 Методики, згідно якого при визначенні та оцінці прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання наводяться не менше ніж два можливих способи.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від

застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробником не оцінено, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання їм чинності.

При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розрахунок витрат органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики проведено формально, не враховано всі можливі витрати держави на забезпечення виконання регулювання.

В АРВ до проекту наказу М-Тест згідно з Додатком 4 до Методики не проведено, що не дозволяє виміряти вплив регулювання на суб'єктів малого підприємництва, не оцінено витрати, які вони понесуть внаслідок провадження регулювання, та, як наслідок унеможливорює визначення необхідності вирівнювання питомої вартості навантаження між суб'єктами великого, середнього та малого підприємництва шляхом запровадження компенсаторних механізмів для суб'єктів малого підприємництва.

Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником не наведено обов'язкових показників результативності регуляторного акту (розробник обмежився лише додатковими показниками результативності), таких як: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта; рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;

При цьому, додаткові показники, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта, розробником сформульовані

некоректно. Відповідно до вимог Методики ці показники повинні бути не описовими, а кількісними та вимірювальними.

Крім того, розробником не наведено прогнозних показників результативності дії регуляторного акта у кількісному виразі.

Таким чином, при розробці проекту наказу були порушені принципи:

- доцільності – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми;
- адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятих альтернатив;
- ефективності - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;
- збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Враховуючи викладене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про Комісію з питань обліку та використання спецстаткування, придбаного (створеного, модернізованого) в ході виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, дослідних зразків та науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду державного бюджету».

**В.о. Голови Державної
регуляторної служби України**

В.П. Загородній